

**VÝROČNÁ SPRÁVA
KU KONSOLIDOVANEJ ÚČTOVNEJ
ZÁVIERKE
OBCE TELGÁRT
ZA ROK 2012**

**Mgr. Mária Knižková
Starostka obce**

Základná charakteristika obce Telgárt

Obec Telgárt je samostatný územný samosprávny celok a správne celok SR. Je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a potreby jej obyvateľov.

1. Obec – poloha, história

1.1. Geografická poloha obce

Obec Telgárt leží vo východnej časti Horehronskej kotliny na južnom úpätí Nízkych Tatier a rieka Hron oddeľuje toto územie od Slovenského Rudohoria. Nadmorská výška stredu obce je 886 m n. m..

Obec leží v okrese Brezno v Banskobystrickom samosprávnom kraji. Kataster obce Telgárt susedí na západe s obcou Šumiac (okres Brezno, BBSK), na juhu s obcou Muránska Zdychava (okres Revúca, BBSK), na východe s obcami Rejdová a Dobšiná (okres Rožňava, KSK) a na severe s obcami Vernár, Vikartovce a Liptovská Teplička (okres Poprad, PSK).

Najbližšie mestá sú Poprad, vzdialený od obce 30 km, Revúca – 30 km, Brezno – 48 km, Dobšiná – 29 km a Rožňava – 54 km.

Hranica katastrálneho územia obce Telgárt vedie:

- na západe s obcou Šumiac pod Kráľovou hoľou (1946 m n. m.), z východnej strany na Čelo Kráľovej hole (1852,6 m n. m.), potom ide južne na vrch Kráľova skala, Kút, Rovné (903 m n. m.) pretína štátnu cestu I/66 na úseku 820 kilometrov, v meandroch vedie pozdĺž rieky Hron, potom pretína železničnú trať a vedie ďalej pod Dlhý vrch, Maguru (1070 m n. m.) a končí na vrchu Župková Magura (1246 m n. m.).
- Tu začína hranica s Muránskou Zdychavou, ktorá vedie na vrch Martina (1280,2 m n. m.) a ku vrchu Kyprov (1390,7 m n. m.).
- Hranica s obcou Rejdová je už na vrchu Kyprov (1390,7 m n. m.) po kóte 1358 m n. m., Pod Balkovou (1394 m n. m.) na vrch Priehybka (1219,2 m n. m., 1216 m n. m.), na vrch Za Homoľou 1234 m n. m., kótou 1257, 1264, 1293 m n. m. na vrch Tresník (1390,2 m n.m.).
- Pod Tresteníkom (1330 m n. m.) začína hranica s mestom Dobšiná. Hranica s mestom Dobšiná vedie po kótach 1282, 1230 m n. m. k prameňu Spišského potoka. Hranica prechádza striedavo ľavou a pravou stranou Spišského potoka až k ústiu do rieky Hnilec.
- Hranica s obcou Vernár je od ústia Spišského potoka s riekou Hnilec, pokračuje pri štátnej ceste I/67 za Ostrou skalou k mostu a potom prechádza už tokom rieky Hnilec až k prameňu. Tu je malá hranica s obcou Vikartovce a ďalej nadväzuje na kataster obce Liptovská Teplička stúpaním pod Kráľovu hoľu, kde začína už hranica s obcou Šumiac.

1.1.História obce a osídlenie

Obec Telgárt vznikla v prvej polovici 14. storočia pri prameni Hnilca, na ceste spájajúcej Gemer a Spiš. Prvá písomná zmienka o obci Telgárt sa našla v Jágerskej kapitule a je z roku 1326, kde sa hovorí, že usadlosť založil Šoltýs Mikuláš, syn Ladislava Kuna zo Spiša. Počas panstva Istvána Koháryho prijali obyvatelia Telgártu grécko-katolícke vierovyznanie a v roku 1784 dal František Koháry postaviť v obci kostol. Pôvodná osada bola známa pod menom Tiergarten, čo v preklade znamená obora, alebo poľovnícky revír, pretože už od roku 1288 zalesnené územie rozprestierajúce sa od Muráňa na východ bolo rezervované ako poľovnícky revír uhorských kráľov. Často ho so svojou družinou v 15. storočí navštevoval kráľ Matej Korvín, o čom svedčia mnohé legendy spojené s Telgártom a Kráľovou hoľou. Starý Telgárt nebol založený na mieste dnešnej obce, ale 5 km na východ, čo dokazujú aj chotárne názvy napr. „starý cintorín“, „starý hostinec“ a ďalšie. Kedy a prečo zanikla, alebo bola stará osada opustená nevieme presne určiť, ale predpokladá sa, že to mohlo byť v dôsledku nejakej živeľnej pohromy, alebo útoku. Bývalí obyvatelia začali potom budovať nové usadlosti v priestore dnešnej obce pri sútoku riek Zubrovica a Hron.

V 14. a 15. storočí prešla obcou banícka, poľnohospodárska a valašská kolonizácia a podľa daňových a urbárskych záznamov obec už patrila pod muránske panstvo, neskôr do Gemerskomalohontskej župy.

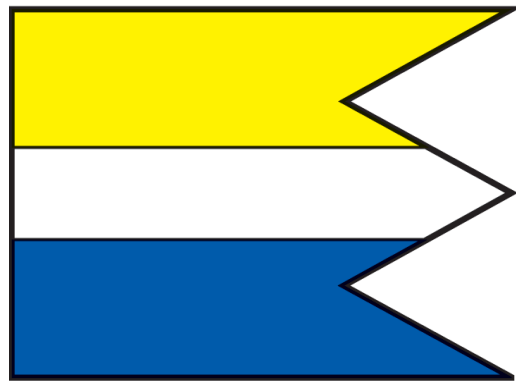
Obyvatelia Telgártu sa zaoberali chovom oviec, dobytky, drevovýrobou a povozníctvom. Rozvojom železiarskeho priemyslu na Horehronskom Gemeri rodinami Koháriovcov a pozdejšie Coburgovcov v 18. a 19. storočí zmenil aj život v Telgárte, obyvatelia si našli viac pracovných príležitostí. Počas panstva Istvána Koháryho obec prijala gréckokatolícke vierovyznanie a v roku 1784 prispel František Koháry na stavbu nového kostola.

V rokoch 1921 až 1934 sa vykonávali prípravné práce a budovanie železnice smerom na Margecany, v obci v tom čase žilo okolo 5 000 obyvateľov (z toho 3 200 robotníkov a technikov z celého Československa). V tomto období bol do obce zavedený elektrický prúd a telegraf, bol postavený obecný vodovod, vybudovali sa obecné cesty a začalo sa zo stavbou školy. Veľmi čulo sa začal rozvíjať aj šport (najmä futbal a lyžovanie) a kultúra (knižnica, spolk Matice slovenskej, Národopisný spolok).

V druhej svetovej vojne počas Slovenského národného povstania sa pri Telgárte odohrali najväčšie a najúpornejšie boje medzi Nemcami a Slovenskou armádou spolu s partizánmi. Pri týchto bojoch bola dňa 5. 9. 1944 obec vypálená, zhorelo 263 domov, a jej obnova bola uskutočnená až v 50-tych rokoch. Telgárt bol oslobodený 27. 1. 1945 rumunskou armádou.

1. 2. Symboly obce

Pečať obce – podkladom pre obecnú pečať sa stal odtlačok typária obce Telgárt z roku 1742, ktoré je uložené v Altenburgerovej zbierke pečatí Maďarského krajinského archívu v Budapešti pod názvom SIGILUM TIRGARDENSE 1742 (pečať Telgártu 1742).

Erb obce – znázorňuje Svätú trojicu. Vznikol v roku 1998 ako hovoriaci symbol, podľa pečate. V modrom štíte na strieborných, zo spodného okraja vyrastajúcich oblakoch, stojaci Kristus s vysokým zlatým krížom v pravicu, vedľa neho strieborný, zlatým trojuhlým lemom nimbovaný Boh Otec so zdvihnutou pravicou a v strede hlavy štítu strieborná vzlietajúca holubica Duch Svätý.

Obecná vlajka – pozostáva z troch pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej (v pomere 3/8), bielej (v pomere 2/8) a v modrej (v pomere 3/8). Ukončená je tromi cípmi z dvoma zástrihmi. Používa sa od roku 1988.

2. PRÍRODNÉ ZDROJE A PODMIENKY

2.1. Krajina a príroda

Krásu okolitej prírody je jedinečná, o čom svedčí aj to, že v chotári Telgártu sa nachádzajú tri národné parky. **Nízkotatranský národný park (NAPANT), Muránska planina a Slovenský raj**. V rámci týchto parkov sa na chránené územia v katastri obce vzťahujú stupne ochrany prírody I. až V.

Do ochranného pásma **NAPANT patrí:**

Martalúzka rezervácia – V. stupeň ochrany

Meandre Hrona – prírodná rezervácia IV. stupeň ochrany

Chránený areál **Brezinky**

Do ochranného pásma **Slovenský raj**

Hnilecká jelšina – národná prírodná rezervácia V. stupeň ochrany

Katastre obcí mikroregiónu Horehron tvoria širšiu pramennú oblasť rieky Hron, čo radí túto oblasť z hľadiska ochrany životného a najmä prírodného prostredia k územiám hodným najvyššej štátnej ochrany.

Rieka Hron je druhou najdlhšou slovenskou riekou (298 km). Pramení na východnom úpätí Kráľovej hole (1984 m n. m.), pod sedlom Besník (880 m n. m.). západne pri obci Telgárt sa tvoria meandre. Štátna prírodná rezervácia Meandre Hrona bola vyhlásená s cieľom ochrany geomorfologických foriem toku a lúčnych rašelinových fytoocenóz.

V oblasti Červenej skaly už tečie Hron pozvoľne a tvorí prirodzenú hranicu medzi Nízkymi Tatrami a Veporskými vrchmi – Muránskou planinou.

V katastri obce pramení aj rieka Hnilec na východnom svahu masívu Kráľovej hole. Hnilec preteká Slovenským rajom a Slovenským Rudohorím (Volovskými vrchmi), do Hornádu sa vlieva pri Margecanoch. Na svojom hornom toku má Hnilec ráz horskej bystriny, ktorá sa prediera malebným údolím na rozhraní Slovenského raja a Slovenského Rudohoria.

V katastri obce Telgárt sa nachádzajú dva pramene zemitej a sadrovcovej kyselky.

Fauna

Lesy sú bohaté na výskyt rôznych druhov živočíchov ako sú:

dravce - orol skalný, myšiak hôrny, jastrab veľký, jastrab krahulec, sova dlhochvostá, výr skalný, sova obyčajná, plamienka driemavá, kuvičok vrabčí

kurovité – tetrov hlucháň, tetrov holniak, jariabok hôrny, jarabica poľná, prepelica obyčajná

šelmy - medveď hnedý, vlk dravý, rys ostrovid, mačka divá, jazvec lesný, líška obyčajná, kuna lesná, kuna skalná, hranostaj obyčajný, lasica obyčajná, tchor

úžitková zver - jelenia, srnčia, diviacia, zajace.

Flóra

Oblasť obce Telgárt je bohatá na flóru. Z chránených rastlín je charakteristický Horec, Prvosienka holá, Zvonček maličký, Poniklec slovenský, Rosička okrúhloistá, Medvedica lekárska, Žltohlav európsky, Astra alpínska a iné. Pohoria katastra obce sú bohaté na lesné plody – čučoriedky, brusnice, černice, lesné jahody. V lesoch rastie množstvo rôznych druhov húb.

2.2. Stav kvality zložiek životného prostredia

Čistota vodných tokov, vrátane horného toku Hrona je v tejto oblasti na vysokej úrovni, o čom svedčí aj prítomnosť pstruhovitých rýb v tejto rieke a jej prítokoch. Niet tu väčšieho znečisťovateľa vodných tokov ani ovzdušia. Región však nemá vyriešené otázky starých ekologických záťaží, ako aj otázky odpadového hospodárstva hospodárstva, vrátane separovaného zberu odpadov.

Hluk

Zaťaženosť prostredia hlukom v obci Telgárt je malá až stredná, a to hlavne z cestnej dopravy, keďže obec Telgárt nemá priemyselné prevádzky. Cez obec prechádza cesta I/66, ktorá je hlavným ťahom v smere Banská Bystrica - Brezno – Pusté Pole a pripája sa na cestu I/67 Rožňava – Dobšiná – Poprad.

Podzemné a povrchové vody

Znečistenie povrchových vôd v katastrálnom území obce Telgárt je malé. Obec má vybudovanú I. etapu kanalizácie a čističku odpadových vôd.

Na túto kanalizáciu je napojená cca 1/3 obce. Koncom roka 2010 bola vybudovaná a začiatkom roku 2011 odovzdaná do užívania vetva kde boli napojené rodinné domy pri tržnici, rodinné domy od hlavnej cesty smerom k hotelu a časť rodinných domov od križovatky pri hoteli k rodinným domom v časti na Hrbe. V roku 2011 bola vybudovaná vetva kanalizácie od predajne COOP Jednota po Špeciálnu školu a prípojky k rodinným domom od špeciálnej školy po križovatku, kde prípojky ešte neboli. Ďalšie časti obce budú pripojené novými vetvami na súčasnú kanalizáciu a ČOV v najbližších rokoch. Časť obce smerom od Pustého poľa spolu so Športovo rekreačným areálom, bude odkanalizovaný novou kanalizáciou s novou ČOV. Dobudovanie kanalizácie a ČOV v ochrannom pásme NAPANT je potrebné z dôvodu čistenia odpadových vôd a zabránenia ich vytekania do recipientu.

Ovzdušie

Znečistenie ovzdušia v katastrálnom území obce Telgárt je malé. Podľa indexu znečistenia ovzdušia IZO do 0,9. Lokálne je ovzdušie znečistené imisiami a emisiami, ktoré vznikajú pri spaľovaní tuhého paliva v intraviláne obce. Obec zatiaľ nevyužíva žiadne obnoviteľné zdroje energie.

2.3. Odpady

V rokoch 1998 až 2001 bola realizovaná sanácia skládky tuhého komunálneho odpadu z vlastných prostriedkov obce. V roku 2000 obec získala z Fondu životného prostredia na túto akciu 1,78 milióna korún. Sanačné práce boli zrealizované v rokoch 2000 a 2001 v objeme 45 % prostredníctvom Drobnej prevádzkarne a sezónnych pracovníkov. V obci vznikajú predovšetkým komunálne odpady, ktoré sú produkované obyvateľmi obce. Sú tvorené domovým odpadom a odpadom podobným domovému odpadu. Zber komunálneho odpadu je realizovaný do zberných nádob (KUKA).

Odvoz komunálneho odpadu zabezpečuje obec Telgárt vlastným zberným autom, ktoré obec získala z projektu „Vybudovanie zberného dvora“ prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR a európskych fondov. Z prostriedkov tohto projektu bol v roku 2010 vybudovaný zberný dvor odpadov s autom na zber PDO v celkovej výške 465.343,05 €. Obec odpad odváža na centrálnu skládku do Hnúšte.

Na území obce Telgárt je v súčasnosti realizovaný separovaný zber odpadov na sklo, plasty a papier. Elektronický odpad a iný viacobjemový odpad sa zbiera 1-2 krát ročne podľa potreby.

3. Kultúra

Najvýznamnejšou kultúrno-historickou pamiatkou v obci je Gréckokatolícky farský chrám Najsvätejšej trojice z roku 1784.

Interiér kostola je charakteristický maľovaným dreveným ikonostasom. Najvýznamnejšie hnutelné kultúrne pamiatky kostola sú kantorská lavica a kazateľnica, ktoré sú národnou kultúrnou pamiatkou.

Na cintoríne sa nachádza kaplnka zasvätená Blahoslavenej Márii Egyptskej.

Dňa 16. decembra 1951 odhalili na budove MNV (terajší Obecný úrad) pamätnú tabuľu účastníkom boja proti fašizmu a Slovenského národného povstania.

Pamätník na pamiatku vypálenia obce a padlým v SNP slávnostne odhalili na 10.

výročie SNP 29. augusta 1954. na kvádrovom podstavci je súsošie z pieskovca od Jána Hučku a architekta Františka Faulhammera. Znárodňuje vojaka a matku s dieťaťom (návrat vojaka z bojov k svojej rodine).

Na miestnom cintoríne bol odhalený 9. septembra 1956 spoločný náhrobok s textovou tabuľou pre 105 osôb padlých v povstaní a pri oslobodzovaní obce.

V obci sa nachádzajú významné technické pamiatky – tunel Kornela Stodolu (tzv. Telgártska sľučka), Besnícky tunel, Chmarošský viadukt, Telgártsky viadukt a Metrologická stanica.

3.1. Významné osobnosti v obci

Obec Telgárt sa stala kolískou ľudí, ktorí významnou mierou a celoživotným dielom vstúpili nielen do histórie obce a národa, ale stali sa známymi aj za hranicami nášho štátu.

Pavol Spišák sa narodil 28. júna 1901 v Telgárte. Jeho otec Ján Spišák bol horárom u bulharského cára. Ako šesťročný začal navštevovať základnú školu v Telgárte, kde vychodil šesť tried. Práve v tomto období sa stal sirotou. Vďaka finančnej podpore cára mohol ukončiť slovensko–bulharské gymnázium v Kláštore pod Znievom. V rokoch 1918 – 1919 študoval v Prešove preparandium – Gréckokatolícky učiteľský ústav. Vo svojich štúdiách, predovšetkým filozofických vied pokračoval v Sofii, Plovdive, Adrinopole, Carihrade, Jeruzaleme, Ríme, Paríži. Ešte ako študent pochodil celú Európu, severnú časť Afriky a časť malej Ázie. V roku 1927 ukončil teologickú fakultu. Pôsoobil na viacerých farnostiach v prešovskom biskupstve – Vernár, Torysky. V roku 1968 sa vrátil do rodnej obce Telgárt, kde mu po roku 1968 nebolo umožnené vykonávať kňazskú činnosť. Zomrel 15. marca 1975 v Telgárte. Otec Pavol Spišák preložil diela: Eucharistická pobožnosť, prvé a druhé vydanie modlitebnej knihy „Chváľme Boha“, ktorá vyšla tlačou v roku 1940 v Prešove, čím predstihla dobu o niekoľko desaťročí. Napísal aj niekoľko básní, z ktorých najznámejšiu venoval svojim rodákom s názvom „Pod Kráľovou hoľou“.

Prof. Ing. Martin Jambrich, DrSc., sa narodil 18. novembra 1927 v Telgárte. V rokoch 1943 – 49 pracoval vo firme Baťa vo Svite. V roku 1953 ukončil štúdium na Chemickotechnologickej fakulte SVŠT v Bratislave, kde aj prednášal. Od roku 1957 pracoval vo Výskumnom ústave chemických vlákien vo Svite a od roku 1960 – 1974 bol riaditeľom. Od roku 1974 bol technický riaditeľ na GR Slovchémia. Dosiahol významné výsledky v riešení a realizácii nových typov chemických vlákien a v rozpracovaní teórie mechanizmov tvorby a deformácie chemických vlákien z hľadiska molekulovej a morfolologickej štruktúry. Je spoluautorom publikácie Polypropilén, Fyzika vlákien a je

autorom 63 odborných prác, vysokoškolských učebných textov a 8 patentovaných vynálezov.

Michal Spišiak sa narodil 30. januára 1936 v Telgárte. Od roku 1961 žije v Košiciach. Vydal niekoľko kníh ako napríklad zbierky básní Vyznanie, Kytica kvetov z lásky, Zo zápisníka a prózy Smrť prišla v bielom, Čarodejka. Za svoju literárnu činnosť bol 25. 11. 2003 prijatý za člena spolku slovenských spisovateľov.

V oblasti kultúry významné úspechy dosiahol **Ján Ambróz**, ktorý sa narodil 25. augusta 1948 v Telgárte. Je spevákom ľudových piesní z Telgártu a Horehronia a v súčasnosti patrí medzi najobľúbenejších sólistov v oblasti hudobného folklóru na Slovensku. Medzi jeho najznámejšie nahrávky patria – Hore tým Telgártom, Na Telgárte hrajú, Od Telgártu vietor pofukuje, Výber piesní, Na Kráľovej holi, Horehronské pesničky.

Zakladateľ folklórneho súboru Telgárt **Ondrej Laurinc** sa narodil 26. januára 1927. V obci pôsobil ako vedúci poštového úradu. Neskôr po ukončení Pedagogickej fakulty bol učiteľom, zástupcom riaditeľa a nakoniec riaditeľom ZŠ v Telgárte. V súčasnosti žije v Čechách. Napísal niekoľko básní a piesní, z ktorých najznámejšia je pieseň z rokov 1964-1966 Dedinka ty moja rodná, ktorú v roku 1998 upravil a dal jej názov Kantáta o Telgárte.

3.2. Tradície

V obci Telgárt, ako aj v celom Horehroní sú zachované tradičné drevené rodinné domy s drevenou šindľovou strechou. V roku 1944 bola obec Telgárt vypálená a vtedy zhorelo 263 domov. V nasledujúcich rokoch prebiehala organizovaná výstavba. V roku 1950 bolo v obci 52 % drevených domov, z ktorých sa dodnes zachovalo len niekoľko.

Obec si dodnes zachováva staré zvyky a obyčaje, ľudový kroj je používaný dodnes. Je rázovitý, strohý, prispôsobený horským podmienkam. Živá ľudová kultúra zakomponovaná do svojho prirodzeného prostredia pretrvala v Telgárte celé stáročia.

3.3. Folklór

V roku 1957 vznikol Folklórny súbor Telgárt, ktorý založili traja mladí chlapci Štefan Mekel, Pavol Knižka a Matej Vrbiar. V roku 1961 bol obnovený speváckotanečný súbor Telgárt. Folklórny súbor sa zameril na tance: Šórový, Dievčenský, Ženský, Trnky, Pod Telgártom, ďalej na zvyklostné pásma: Na priadkach, Krstiny, Na yprova-dzianke Po bursikoch a Kropiačka, a na spev: Od jary do zimy, Svätenie poľa, Čepenie nevesty, Hore tým Telgártom, Regrútske z Telgártu a Ej láska, láska. Folklórna skupina pôsobí v obci dodnes a počas svojej existencie zaznamenala množstvo úspechov vo svojej činnosti.

Začiatky Detského folklórneho súboru Telgárčok siahajú do roku 1961, kedy ju založil vtedajší zástupca riaditeľa Základnej školy v Telgárte Ondrej Laurinc.

Najúspešnejšie choreografie, ktoré sa stali kmeňovými programovými číslami DFS.

3.4. Pravidelné podujatia v obci

Január

- Novoročný koncert pre obyvateľov obce,
- Turnaj v ľadovom hokeji žiakov a dospelých o „Pohár oslobodenia obce“

Február

- rýchlokorčuľovanie , zjazdové lyžovanie, beh na lyžiach - súťaž

Marec

- Horehronská valaška – spevácka súťaž detí z okresu Brezno
- Marec mesiac knihy – beseda
- Deň učiteľov – slávnostné pripomenutie si sviatku

Apríl

- Bedmintonový turnaj o „Veľkonočný púzík“ – športovci obce a deti ZŠ

Máj

- Majstrovský futbalový zápas
- „Deň matiek“ – rozhlasová relácia

Jún

- Futbalový zápas
- MDD – cesta rozprávkovým lesom
- Deň rodiny – kultúrne podujatie

August

- Ozveny staroslovienčiny pod Kráľovou Hoľou“ – festival viachlasných chrámových a ľudových spevov

September

- Spomienková akcia ku dňu výročia vypálenia Telgártu – beseda s účastníkmi SNP
- Beh vďaka Kalinovo

Október

- „Mesiac úcty k starším“ – kultúrne podujatie, besedy

December

- „Vianočný koncert“ – kultúrne podujatie spojené s vystúpením žiakov ZŠ
- Vianočná burza – výstava detských prác, ktoré deti vyrobili mimo vyučovania, počas záujmových krúžkov v priebehu celého roka – tkané koberce, drevorezba, vianočné aranžmány, pečenie medovníkov a pod.

4. Zásobovanie pitnou vodou

Pre zásobovanie domácností pitnou vodou v obci Telgárt slúži obecný vodovod, ktorý bol vybudovaný v 20.-tych rokoch minulého storočia. Rekonštrukcia vodovodnej siete prebehla počas budovania kanalizácia a ČOV v roku 2005, ktorá bola realizovaná v dvoch vetvách. Na oboch vetvách bolo vybudovaných 1 700 metrov nových vodovodných rozvodov a prípojok.

Zdroj pitnej vody sa nachádza v katastri obce Telgárt v lokalite Kráľovej hole. Obec má tri rezervoáre vody.

Vodovod v obci je v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti VEOLIA a. s., Banská Bystrica.

5. Kanalizácia a ČOV

V rokoch 1992 až 1994 bol vypracovaný projekt na čistiareň odpadových vôd a boli odkúpené pozemky po čistiareň. Prostredníctvom získania financií z projektu PHARE „Infraštruktúra rómskych osád“ bola schválená na MV a RR SR výstavba kanalizácie, vodovodu a čističky odpadových vôd. Výstavba sa uskutočnila v roku 2005 firmou PLYNROZ, a. s. Sobrance. Zrealizovali sa dve vetvy splaškovej kanalizácie. Jedna vetva pri štátnej ceste I/66, druhá vetva od špeciálnej základnej školy do hornej rómskej osady, ktorá sa napája na prvú vetvu pri rodinnom dome č. 162.

V roku 2010 bola vybudovaná ďalšia etapa kanalizácie v častiach obce okolo hotela časť obce pod názvom „Hrb“ a okolie obecného úradu. Výstavba bola zrealizovaná firmou Stavris s.r.o. Poprad. Prostriedky na vybudovanie ďalšej etapy boli z Environmentálneho fondu vo výške 100.000,- € a 5% spoluúčasť obce. Jedna časť bola vybudovaná z vlastných prostriedkov obce. V roku 2011 bola vybudovaná kanalizácia od predajne COOP Jednota po špeciálnu školu a od špeciálnej školy po križovatku pred starou farou v tých častiach, kde prípojky neboli urobené. Ďalšie časti obce budú odkanalizované v najbližších rokoch.

6. Energetická sieť

Elektrifikácia obce Telgárt a zahustenie trafostaníc zabezpečuje dostatočné a kvalitné zásobovanie elektrickou energiou. Zásobovanie obce elektrickou energiou je zabezpečované prostredníctvom 22 kV vonkajšieho nadzemného vedenia. Elektrickú energiu majú všetky domácnosti.

V obci je 7 nadzemných stožiarových trafostaníc, ktoré sú v správe SSE, a. s. Žilina. Nízkonapäťový rozvod obce je vedený vzdušným vedením na betónových stožiaroch. Vzhľadom na ďalší rozvoj obce a riešenie napäťových strát nízkonapäťového vedenia obce je potrebné uvažovať so zahustením trafostaníc.

7. Telekomunikácie

V obci je zavedené telekomunikačné vedenie pevnej siete Telekom, ktorá má podzemné digitálne vedenie. Telefónna ústredňa je vybudovaná v obci Telgárt. Obec je dobre pokrytá signálom mobilného operátora Orange, Telekom a O2.

8. Dopravná infraštruktúra

Cez obec prechádza cesta I/66, ktorá je hlavným ťahom v smere Banská Bystrica - Brezno – Pusté Pole a pripája sa na cestu I/67 Rožňava – Dobšiná – Poprad.

V súčasnosti sa plánuje vytvorenie obchádzky obce a cez Hudrovu dolinu bude vytvorený obchvat smerom okolo Popovej.

Obec má dve cesty III. triedy, ktoré spájajú obec so železničnými stanicami. Miestne komunikácie sú v dĺžke 12,3 km, ktoré si vyžadujú opravu. V obci nie sú vybudované chodníky pre chodcov. Obec musela v roku 2005 zrekonštruovať miestne komunikácie poškodené po likvidácii lesnej kalamity spôsobenej veternou smršťou v októbri 2004. Pravidelná doprava je v obci zabezpečovaná prostredníctvom autobusovej dopravy SAD Zvolen.

Cez obec vedie aj železničná sieť. Obec má dve železničné stanice, jedna je priamo v obci Telgárt a druhá je v Pustom Poli – Vernári.

9. Dobrovoľný hasičský zbor

V obci Telgárt pôsobí **Dobrovoľný hasičský a záchranný zbor Telgárt** a obec má **Požiarnu zbrojnicu**, ktorá bola postavená v rokoch 1959 až 1965 členmi Dobrovoľného hasičského a záchranného zboru v Telgárte spolu s ďalšími obyvateľmi obce. V roku 2010 začali práce na rekonštrukcii pôvodnej stavby PZ a vybudovaní prístavby PZ v rámci projektu „Rekonštrukcia a prístavba požiarnej zbrojnice Telgárt“ ktorá bola dokončená v roku 2011. Obec bola zaradená do siete vysunutých pracovísk záchranných služieb.

10. Vzdelávanie

10.1. Materská škola

O predškolskú výchovu najmladších detí sa stará Materská škola. Veľká rekonštrukcia budovy Materskej školy prebehla v rokoch 1990 a 1991. V školskom roku 2011/2012 navštevuje Materskú školu v Telgárte 22 detí vo veku od 2 do 6 rokov. V Materskej škole sú zamestnané dve učiteľky, z ktorých jedna je súčasne aj riaditeľkou, jedna školníčka a jeden kurič (zamestnaný len sezónne – počas vykurovacieho obdobia).

10.2. Základná škola

Základná škola Telgárt v tomto roku rekonštruovaná v rámci projektu „Rekonštrukcia a modernizácia základnej školy v obci Telgárt s rozšírením o špeciálne triedy pre znevýhodnené skupiny. ZŠ bola zateplená, vybudovaný je bezbariérový vstup, vymenené okná, zrekonštruované sociálne zariadenia, interiér školy bol vymalovaný a v rámci modernizácie boli vybavené triedy novou technickou PC, tabule, školský nábytok, interaktívne tabule a pod. Práce vykonávala firma Investspol s,.r.o. Bratislava. Projekt bol financovaný prostredníctvom Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR a európskych fondov – regionálny operačný program a 5% spolufinancovanie obce. Vyučovací proces prebieha v dvoch budovách. Na telesnej výchove a športových hrách škola bezplatne používa viacúčelovú sálu.

Vedenie obce dalo zrekonštruovať podlahu a vymalovať školskú jedáleň. V rámci projektu bolo kúpené vybavenie do kuchyne – škrabka, umývačka riadu, ohrievací pult, nádoby a pod.

V roku 2009 bola základná škola zlúčená so špeciálnou školou. Celkovo v škole v šk. roku 2012/2013 bolo 207 žiakov. Pre mimoškolské aktivity je pri ZŠ zriadený školský klub detí a stredisko záujmovej činnosti, kde pracujú rôzne krúžky.

11. Sociálne služby a zdravotníctvo

11.1 Dom sociálnych služieb

Dom sociálnych služieb - v roku 1988 ONV odbor sociálnych vecí odkúpil v Telgárte rodinný dom, ktorý mal po rekonštrukcii slúžiť na sociálne účely. Obec začala v roku 2001 tento dom rekonštruovať. Práce pokračovali do konca roka 2005. Dňa 16. februára 2006 bolo vydané na zariadenie sociálnych služieb (Domov sociálnych služieb a Domov dôchodcov) kolaudačné rozhodnutie.

V roku 2010 bola na toto zariadenie uzatvorená nájomná zmluva s neziskovou organizáciou LUMA n.o. , ktorá má poskytovať sociálne služby pre seniorov. Počas roku 2011 nezisková organizácia nezískala žiadne finančné prostriedky na rekonštrukciu a prevádzku zariadenia z toho dôvodu, do konca roku prevádzku zariadenia nespustila. Toho času zariadenie nie je v prevádzke.

11.2. Opatrovateľská služba

Sociálne zabezpečenie pre svojich občanov, ktorí nie sú schopní sa o seba postarať (bezdetní, osamelo žijúci občania) obec zabezpečuje prostredníctvom opatrovateľskej služby v domácnosti opatrovaného. K 31.12.2012 obec poskytovala opatrovateľskú službu pre 15 opatrovaných, ktoré opatrovalo 14 opatrovateliek.

11.3. Komunitné centrum

Obec bezplatne poskytla v roku 2004 budovu bývalého domu služieb na založenie Komunitného centra zameraného na rozvoj národnostných menšín. V Komunitnom centre je vybavená dielňa na údržbárske práce v domácnosti, košíkarskú prácu a výrobu metiel.

Služby v komunitnom centre boli poskytované do konca októbra 2010. Potom projekt komunitnej sociálnej práce skončil. V roku 2012 bol obci schválený projekt „Podpora integrácie marginalizovaných rómskych komunit v obci Telgárt “ v rámci programu Podpora sociálnej inklúzie osôb ohrozených sociálnym vylúčením alebo sociálne vylúčených prostredníctvom rozvoja služieb starostlivosti s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity, ktorý je chválený na 24 mesiacov. Komunitné centrum začalo svoju činnosť od 1.4.2012, kde pracujú dvojja terénni sociálni pracovníci a traja asistenti TSP.

11.4. Občianske združenia

V 90. rokoch 20. storočia vzniklo v obci Občianske združenie „**Ozveny staroslovienciny pod Kráľovou Hoľou**“, ktorého predsedom je Mgr. Mária Knižková (súčasná starostka obce).

11.5. Zdravotníctvo

V obci je pre občanov k dispozícii jeden všeobecný lekár pre dospelých. Ordinuje dva dni t týždni a to utorok a štvrtok. V obci nie je iné zdravotnícke stredisko ani lekárneň, preto obyvatelia musia využívať lekárske služby v neďalekej obci Pohorelská Maša,

ktorá je od obce Telgárt vzdialená 17 km. Budova zdravotného strediska patrí obci a obec ju prenajíma lekárovi.

12. Administratíva a verejná správa

V obci je **Obecný úrad**, ktorý je v dobrom technickom stave, po čiastočnej rekonštrukcii. V budove Obecného úradu sídli starostka obce.

V budove obecného úradu sídli pobočka **Pošty** – poštové smerové číslo 976 73, Poštová banka a bankomat Poštovej banky.

V obci Telgárt slúži obyvateľom aj **Obecná knižnica** s knižným fondom 9747 kníh, ktorá existovala už v roku 1946, o čom svedčia záznamy o výpožičkách kníh čitateľmi. Obecná knižnica má sídlo v budove obecného úradu na poschodí. V knižnici sa nachádza čitateľský kútik aj so spoločenskými hrami pre mládež.

Obec má **Kultúrny dom**, v ktorom je veľká sála, kino, divadelná sála a viacúčelová sála. Kultúrny dom je v správe obce, ale nie je celoročne v prevádzke kvôli vysokým nákladom na vykurovanie. V súčasnosti je potrebná jeho rekonštrukcia.

V obci v rokoch 1995 až 1998 prebiehala výstavba **Domu smútku** v susedstve kostola - Gréckokatolíckeho farského chrámu Najsvätejšej trojice. Projektová dokumentácia na jeho výstavbu bola vypracovaná v roku 1995 firmou AGROKONS Banská Bystrica. Realizácia stavby sa začala v máji 1996. Dom smútku bol skolaudovaný 6. októbra 1998 pri príležitosti festivalu Ozveny staroslovienciny pod Kráľovou hoľou ho 17. októbra 1998 vysvätil sídelný biskup prešovskej diecézy Mons. Ján Hirka.

13. Sídla dôležitých inštitúcií

Spádovosť obce

Sídlo Obvodného úradu Brezno

Sídlo Matričného úradu Telgárt

Sídlo pracoviska Daňového úradu Brezno

Sídlo Územnej vojenskej správy Banská Bystrica

Sídlo pracoviska Policajného zboru Slovenskej republiky Pohorelá

Sídlo Okresného súdu Brezno

Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Heľpa

Sídlo Hasičskej stanice, Hasičského a záchranného zboru Pohorelá

Sídlo Stavebného úradu Brezno

Sídlo Obvodného úradu životného prostredia Brezno

14. Infraštruktúra voľného času, spoločenské zariadenia

Obec má vybudované nové multifunkčné ihrisko, na ktorom sa pravidelne konajú futbalové zápasy medzi domácimi hráčmi, ale aj zápasy s futbalovými družstvami susedných obcí. Ihrisko sa tiež využíva na rôzne voľnočasové aktivity miestnych obyvateľov.

Lyžiarske vleky:

Lokalita: Športovo-rekreačný areál Telgárt

Telgárt STODOLISKO

Vlek Tatrapoma S – dĺžka 150m

Vlek Tatrapoma S10 – dĺžka 550m

Vlek Tatrapoma F12 – dĺžka 600m

TRESNÍK

Vlek Tatrapoma H 180 – dĺžka 1000m

Vlek Tatrapoma H210 – dĺžka 1500m

Celková kapacita všetkých vlekov je 3200 osôb/hod.

15. Sekundárny sektor

- Stolárska výroba – Ján Kuňak, Telgárt 464
- Pekáreň na výrobu chleba a pekárenských výrobkov – Šimon Koles a Mária Kolesová, Telgárt 149
- Výroba ponožiek – Anna Barlíková, Telgárt 482

16. Terciárny sektor, služby

16.1. Služby obyvateľstvu

- Potraviny Mix Coop Jednota – predaj zmiešaného tovaru – 2 predajne
- Market Besník – Luboslav Knižka – potraviny, drogéria, ovocie zelenina,
- Potraviny Centrum – predaj potravín a mäsa, Šimon Koles a Mária Kolesová, Telgárt 149
- Krčma pod vrškom – Lubica Demová
- Ľubica – predaj textilu, galantérie, kvetov, hračiek – Ľubomíra Demová, Telgárt 455
- Textilná galantéria Černáková – textilná galantéria
- Lubica Birková – krajčírstvo
- Ľudmila Kalendová – kaderníctvo
- Obec Telgárt hlavná činnosť – odvoz komunálneho odpadu, oprava verejného osvetlenia, oprava a údržba ciest, úprava verejnej zelene a verejných priestranstiev podnikateľská činnosť – pohrebníctvo, sklenárstvo, nákladná cestná doprava

16.2. Cestovný ruch

- SKI CENTRUM Telgárt, s.r.o. – lyžiarske vleky – Ľubomír Šramko, Telgárt 122
- Horehronská kúria – reštauračné služby – Peter Vlček, Telgárt 50
- Andrišov dvor – pohostinstvo Anna Barlíková
- Hotel Telgárt – ubytovanie, stravovanie (ubytovacia kapacita – 98 miest) – Marta Šramková, Telgárt 122 a Mária Černáková, Telgárt 156
- Horský hotel Pusté Pole – činnosť bola zrušená
- Penzión u Hanky – ubytovanie, stravovanie (ubytovacia kapacita – 58 miest) – Ing. Anna Hríbiková a Ing. Hríbik, Telgárt 99
- Penzión Zubrovica – ubytovanie (ubytovacia kapacita – 10 miest) – Ing. Štefan Lunter, Telgárt 5
- Penzión Čučoriedka – ubytovanie (ubytovacia kapacita – 10 miest)
- Penzión Kráľova Hoľa – ubytovanie (ubytovacia kapacita – 20 miest)
- Miroslav Kováč – ubytovanie na súkromí (ubytovacia kapacita 10 miest)
- Štefan Dubašák – ubytovanie na súkromí (ubytovacia kapacita – 12 miest)
- Anna Lysinová – ubytovanie na súkromí (ubytovacia kapacita – 8 miest)
- Anna Rejdovianová – ubytovanie na súkromí (ubytovacia kapacita – 8 miest)
- Michal Sýkorka – ubytovanie na súkromí (ubytovacia kapacita – 10 miest)
- Libuša Tuláková – ubytovanie na súkromí (ubytovacia kapacita – 10 miest)
- Jozef Rejdovian – ubytovanie na súkromí (ubytovacia kapacita – 12 miest)
- Anna Černáková – ubytovanie na súkromí (ubytovacia kapacita – 10 miest)

17. Obecný úrad

K 1.1.2012 mala obec 1555 obyvateľov z toho 660 Rómov. V roku 2012 obec vykazovala 44,5 % nezamestanosť. Obec má svoje symboly a to: erb, vlajku a pečať obce.

Organizačná štruktúra

Starostka obce : Mgr. Mária Knižková
Zástupca starostky : MUDr. Ján Zachar
Kontrolórka obce : Anna Černáková
Obecné zastupiteľstvo : je 9 členné (3 ženy, 6 mužov)
Komisie: Komisia pre sociálne veci a zdravotníctvo
Komisia pre obchod, zásobovanie, cestovný ruch a financie
Komisia pre kultúru, školstvo, vzdelávanie a šport
Komisia pre výstavbu, územné plánovanie, životné prostredie a poľnohospodárstvo
Komisia na ochranu verejného poriadku

Zamestnanci :

Obecný úrad - pracuje 5 pracovníkov – 4 administratívni pracovníci a 1 upratovačka -doručovateľka

Opatrovateľská služba - 14 opatrovateliek na rôzne pracovné úväzky

Materská škola - 2 učiteľky MŠ, 1 upratovačka a kurič- sezónny zamestnanec

Občianska vybavenosť – 2 pracovníci

18. Rozpočet obce na rok 2012 a jeho plnenie

Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v tomto rozpočtovom roku.

Rozpočet je súčasťou rozpočtu verejnej správy. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. Obec účtuje v akruálnom účtovníctve, teda účtuje aj o nákladoch a výnosoch.

Rozpočet obce obsahuje príjmy a výdavky v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým a fyzickým osobám pôsobiacich na území obce ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných nariadení obce ako aj zmlúv.

Rozpočet zahŕňa aj finančné vzťahy k rozpočtu obce:

- dotácie inštitúcii v správe štátu
- transfery na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy
- transfery v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na tento rok.

Rozpočet obce obsahuje finančné vzťahy k rozpočtovým organizáciám zriadených obcou, škola, ŠJ, DP, ŠKD, SZČ, ako aj k iným právnickým osobám, ktorých je obec zakladateľom.

V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia.

Rozpočet obce na rok 2012 bol zostavený v súlade s ustanovením § 10 zák. č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet obce sa vnútorne člení na bežné príjmy a bežné výdavky, kapitálové príjmy a kapitálové výdavky a finančné operácie.

Rozpočet obce Telgárt na rok 2012 bol schválený dňa 13.2.2012 uznesením č. 15/2012 ako prebytkový.

Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka upravovaný dvakrát :

- prvá zmena schválená dňa 9.7.2012 uznesením č. 54/2012
- druhá zmena schválená dňa 17.12.2012 uznesením č. 87/2012

18.1. Plnenie príjmov

BEŽNÉ PRÍJMY

Názov položky	Schválený rozpočet 2012	Upravený rozpočet 2012	Skutočnosť 2012
111 – Výnos dane pre územnú samosprávu	357 768	339 545	339 544,07
121 – miestne dane	15 500	15 354	15 354,20
133 – miestne poplatky	1 200	869	873,47
100 – daňové príjmy	374 468	355 768	355 771,74
212 – príjmy z prenájmu pozemkov, budov	9 000	4 050	4 045,33
221 – správne poplatky, dividendy	100	711	711,00
222 - pokuty	0	258	258,00
223 – poplatky ,platby –DS, OSL,MR,cint.,dopr.	44 750	35 330	35 447,55
242 - úroky	0	100	100,80
200 – nedaňové príjmy	53 850	40 449	40 562,68
312- dotácia na matričnú činnosť, REGOB,sčítanie	2 350	2 300	2 299,18
312 - Dotácia pre stavebný úrad	0	1 676	1 676,06
312 – Transfer pre ZŠ	392 490	410 146	410 146,00
312 - Transfer na rodinné prídavky	0	6 242	6 243,23
312 – Transfer na stravu deti v hmot. núdzi	0	37 339	37 339,29
312 – Transfer MF SR – na sam. funkcie OSL	0	0	0
312 – Transfer za KC	0	23 897	23 898,45
312 – Transfer na AP	0	13 900	13 900,21
312 – Transfer pre ZŠ MRK - MPC	0	4 061	4 061,32
312 – Transfer na protipovodňové opatrenia	0	26 737	26 737,31
312 – Dotácia MK SR Ozveny	0	6 000	6 000,00
312 – Transfer pre CO	0	160	160,00
312 – Dotácia BBSK Ozveny	0		
312 – Transfer na Voľby do NRSR	0	803	802,89
312 – Grant –sponzorsky Ozveny	0	200	200,00
312 – Transfer za Rekonštrukcia ZŠ	0	49 259	49 259,19
300 – granty, dotácie, transfery	394 840	582 720	582 723,13
BEŽNÉ PRÍJMY OBCE	823 158	978 937	979 057,55
223 – Vlastný príjem ZŠ	0	0	2 765,52
BEŽNÉ PRÍJMY CELKOM	823 158	978 937	981 823,07

Daňové príjmy tvoria podielové dane zo ŠR, daň z nehnuteľností fyzických a právnických osôb, daň za psa, daň za užívanie verejných priestranstiev.

Rozhodujúcim príjmom rozpočtu obce je výnos dane z príjmov FO a PO, pričom na podielových daniach obec dostala oproti prognóze zverejnenej MF SR menej o 18.223,00 EUR, ďalej neboli naplnené dane za psa o 395,00 EUR.

Nedaňové príjmy tvoria príjmy z vlastníctva obce a sú tvorené z nájomného za pozemky, budovy, nebytové priestory, miestny rozhlas, cintorínske poplatky, za spotrebovanú energiu a vodu v prenajatých priestoroch a pod.

Ďalšiu časť nedaňových príjmov tvoria správne a administratívne poplatky (za vystavenie rodného listu, overenie podpisu, stavebné povolenie a pod.), poplatky za opatrovateľskú službu, poplatok za odvoz PDO, dom smútku, za priestupky občanov.

Granty a transfery sú účelovo viazané. Obec ako prijímateľ verejných prostriedkov splnila zmluvné podmienky a každú poskytnutú dotáciu zo ŠR finančne a vecne zúčtovala.

KAPITÁLOVÉ PRÍJMY

Názov položky	Schválený rozpočet 2012	Upravený rozpočet 2012	Skutočnosť 2012
322 - Rekonštrukcia a prístavba PZ		19 545	19 545,79
322 – Revitalizácia verejných priestranstiev		153 156	153 156,66
PRÍJMY SPOLU		172 701	172 702,45

Kapitálové príjmy sú tvorené z transferu refundácie nákladov na Rekonštrukciu a prístavbu PZ a transferu na Revitalizáciu verejných priestranstiev.

FINANČNÉ OPERÁCIE

Druh rozpočtu	Schválený 2012	Upravený 2012	Skutočnosť 2012
453 – Zostatok z minulých rokov		26 700	26 700,00
454 – Príjem z RF	9.000	9 000	9 000,00
513 – Prijatý úver		25 000	25 000,00
FINANČNÉ OPERÁCIE SPOLU	9 000	60 700	60 700,00

Finančné operácie boli tvorené prevodom príjmov z minulých rokov vo výške 26.700,00 EUR, príjmom z rezervného fondu na vybudovanie časti kanalizácie vo výške 9.000,00 EUR a prijatým chváleným preklenovacím úverom na úhradu nákladov na rekonštrukciu a prístavbu PZ vo výške 25.000,00 EUR.

PRÍJMY SPOLU

Druh rozpočtu	Schválený 2012	Upravený 2012	Skutočnosť 2012
Príjmy bežného rozpočtu	823 158	978 937	981 823,07
Príjmy kapitálového rozpočtu	0	172 701	172 702,45
Finančné operácie príjmové	9 000	60 700	60 700,00
CELKOVÉ PRÍJMY	832 158	1 212 338	1 215 225,52

V rozpočte obce sú začlenené príjmy aj za rozpočtovú organizáciu - základnú školu. Na činnosť ZŠ boli obci poskytnuté normatívne a nenormatívne finančné prostriedky. Z toho normatívne prostriedky boli účelovo určené na prevádzku školy a výchovno-vzdelávací proces. Nenormatívne prostriedky na vzdelávacie poukazy, asistentov učiteľa, pre asistentov deti zo sociálne znevýhodneného prostredia a MRK – MPC. Z UPSVaR v Brezne boli poukázané prostriedky pre deti v hmotnej núdzi na stravovacie návyky a školské pomôcky. Školské zariadenia, ktoré sú v originálnej kompetencii obce sú financované z rozpočtu obce – podielových daní.

18.2. Plnenie výdavkov

BEŽNÉ VÝDAVKY

Názov položky	Schválený rozpočet 2012	Upravený rozpočet 2012	Skutočnosť 2012
01 – Všeobecné verejné služby	146 226	129 349	129 198,43
02 – Civilná obrana	250	160	160,00
03 – Verejný poriadok a bezpečnosť PO	3.390	3.042	2.989,99
04 – Cestná doprava	2 400	2 355	2.355,08
05 – Ochrana životného prostredia	34.685	34.945	34 818,45
06 – Občianska vybavenosť	30 030	81.893	81.568,35
07 – Zdravotníctvo	2 200	2 830	2 851,09
08 – Rekreačia, kultúra, náboženstvo	22 580	24 170	24.182,36
09 - Vzdelávanie	41 500	43.797	43.853,01
10 – Sociálne zabezpečenie	74 515	122.212	122.072,01
BEŽNÉ VÝDAVKY OBCE	357 776	444 753	444 048,77
Transfer pre ŠJ	33 926	30 552	30 257,00
Transfer pre ŠKD,SZČ	17 090	20 350	20 350,81
BEŽNÉ VÝDAVKY ZA OBEC	408 792	495 655	494 656,58
Výdavky za ZŠ z KŠU	409 586	416 817	416 586,35
VÝDAVKY za ZŠ s transferom od obce	460 602	467 719	471 256,29
VÝDAVKY CELKOM	818 378	912 472	915 305,06

V roku 2012 boli bežné výdavky čerpané podľa schváleného a upraveného rozpočtu.

Úspora finančných prostriedkov a úprava rozpočtu bola v kapitole:

01 – všeobecná správa 17.027,57 EUR

02 – CO 90,00 EUR

03 – verejný poriadok a bezpečnosť 400,01 EUR

K navýšeniu a úprave rozpočtu oproti plánovaných výdavkov boli v kapitole:

06 – občianska vybavenosť o 51.863,65 EUR sú tu zahrnuté prostriedky na pracovníkov dlhodobu nezamestnaných – aktivačné práce a protipovodňové aktivity , tieto prostriedky boli refundované z UPSVaR Brezno

07 – zdravotníctvo 651,09 EUR– náklady vzniknuté v tejto kapitole sú fakturované nájomcovi zdravotného strediska v plnej výške

08 – kultúra o 1.602,36 EUR, výdavky ktoré vznikli na Ozveny a vydanie CD, ale na tieto akcie obec získala dotáciu z MK SR

09 – školstvo o 2.353,01 EUR výdavky na palivo pre MŠ

10 – sociálne zabezpečenie o 47.557,01 EUR , úprava rozpočtu sa týkala čerpania miezd pracovníkov KC, ktorí boli prijatí do pracovného pomeru od 04/2013, náklady vzniknuté na mzdy a časť prevádzky KC sú refundované z európskeho sociálneho fondu

KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

Názov položky	Schválený rozpočet 2012	Upravený rozpočet 2012	Skutočnosť 2012
716 – Vypracovanie ÚPN		6 760	6 759,58
717 – Požiarna zbrojnica		31 254	31 254,12
717, 716 – Revitalizácia VP		161 218	161 217,56
717 - Kanalizácia		12 835	12 804,43
717 – Multifunkčné ihrisko - ZŠ		29 576	29 576,22
VÝDAVKY CELKOM		241 643	241 611,91

Kapitálové výdavky boli čerpané schváleným a upraveným rozpočtom.

Finančné prostriedky na dokončenie územného plánu obce vo výške 6.759,58 EUR

Úhrada na MVaRR SR vyrovnanie nezrovnalosti pri Rekonštrukcii a prístavbe PZ vo výške 31.254,12 EUR

Vybudovanie časti vetvy kanalizácie a zbernej šachty vo výške 12.804,43 EUR

Boli začaté práce na projekte Revitalizácia verejných priestranstiev, ktoré sme získali prostriedky z EÚ, na ktorom boli prevedené práce vo výške 161.217,56 EUR

Vybudované bolo multifunkčné ihrisko vo výške 29.576,22 EUR

FINANČNÉ OPERÁCIE

Názov položky	Schválený rozpočet 2012	Upravený rozpočet 2012	Skutočnosť 2012
821 – splátka úveru		58 000	58 000,00
FINANČNÉ OPERÁCIE		58 000	58 000,00

V oblasti finančných operácií boli uskutočnené splátky preklenovacích úverov vo výške 35.000,00 EUR na Rekonštrukciu ZŠ a 23.000,00 EUR na Rekonštrukciu a prístavbu PZ, ktoré sme mali poskytnuté v PRIMA banke.

18.3. Celkové rozpočtové hospodárenie za rok 2012

BEŽNÝ ROZPOČET

Druh rozpočtu	Schválený 2012	Upravený 2012	Skutočnosť 2012
Príjmy bežného rozpočtu	823 158	978 937	981 823,07
Výdavky bežného rozpočtu	818 378	912 472	915 305,06
Rozdiel +/-	4 780	66 465	+ 66 518,01

Výsledkom bežného rozpočtu je prebytok vo výške 66.518,01 EUR.

Prebytok bežného rozpočtu je podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy možné použiť na krytie schodku kapitálového rozpočtu a na úhradu návratných zdrojov financovania prostredníctvom výdavkových finančných operácií.

KAPITÁLOVÝ ROZPOČET

Druh rozpočtu	Schválený 2012	Upravený 2012	Skutočnosť 2012
Príjmy kapitálového rozpočtu		172 701	172 702,45
Výdavky kapitálového rozpočtu		241 643	241 611,91
Rozdiel +/-		-68 942	-68 909,46

Výsledkom kapitálového rozpočtu je schodok vo výške – 68.909,46 EUR.

FINANČNÉ OPERÁCIE

Druh rozpočtu	Schválený 2012	Upravený 2012	Skutočnosť 2012
Finančné operácie príjmové	9 000	60 700	60 700,00
Finančné operácie výdavkové		58 000	58 000,00
Rozdiel +/-		+ 2 700	+ 2 700,00

V rámci finančných operácií boli dosiahnuté príjmy prevodom príjmov z prostriedkov minulých rokov, rezervného fondu a prijatým úverom.

Výdavkovú časť finančných operácií tvoria splátky úverov.

V zmysle platnej právnej úpravy do výsledku hospodárenia sa nezhrňuje výsledok z finančných operácií.

CELKOVÝ ROZPOČET

Druh rozpočtu	Schválený 2012	Upravený 2012	Skutočnosť 2012
Príjmy bežného rozpočtu	823 158	978 937	981 823,07
Príjmy kapitálového rozpočtu	0	172 701	172 702,45
Finančné operácie príjmové	9 000	60 700	60 700,00
Celkové príjmy	832 158	1 212 338	1 215 225,52
Výdavky bežného rozpočtu	818 378	912 472	915 305,06
Výdavky kapitálového rozpočtu		241 643	241 611,91
Finančné operácie výdavkové		58 000	58 000,00
Celkové výdavky	818 378	1 212 115	1 214 916,97

V zmysle ust. § 16 ods.6 cit. zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce z tohto prebytku vylučujú:

- nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku
- finančné operácie

Výsledok rozpočtového hospodárenia zistený podľa ustanovenia § 2 písm.b/ a c/ a § 10 ods. 3 písm.a/ a b/ zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení nesk. predpisov výsledok hospodárenia obce tvorí rozdiel medzi príjmami a výdavkami bežného a kapitálového rozpočtu a ten je k 31.12.2012:

Druh rozpočtu	Schválený 2012	Upravený 2012	Skutočnosť 2012
Bežné príjmy obce	823 158	978 937	979 057,55
Kapitálové príjmy obce		172 701	172 702,45
Bežné príjmy RO	0	0	2 765,52
Celkové príjmy	832 158	1 151 638	1 154 525,52
Bežné výdavky obce	357 776	444 753	444 048,77
Kapitálové výdavky obce		241 643	241 611,91
Bežné výdavky RO	460 602	467 719	471 256,29
Celkové výdavky	818 378	1 154 115	1 156 916,97
Výsledok rozpočtového hospodárenia +/-			- 2 391,45

Hospodárenie bežného rozpočtu sa skončilo prebytkom vo výške 66.518,01 EUR a kapitálového rozpočtu schodkom vo výške 68.909,46 EUR

Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2012 je – **schodok vo výške 2.391,45 EUR.**

Z toho titulu nevyplýva povinnosť tvorby rezervného fondu v zmysle § 15 ods.1/zákona 583/2004.

Okrem toho súčasťou rozpočtu obce boli aj finančné operácie, ktoré v konečnom vyjadrení boli prebytkové vo výške 2.700,00 EUR a kryli čiastočne schodok kapitálového rozpočtu spolu s prebytkom bežného rozpočtu.

19. Výsledok hospodárenia v účtovníctve

Účtovný výsledok hospodárenia sa zisťuje v zmysle zák. č. 431/2002 Z.z o účtovníctve v znení nek. predpisov a § 11 Opatrenia MF SR č.MF/25814/2006-74 ako rozdiel výnosov účtovaných na účtoch účtovej triedy 6 a nákladov účtovaných na účtoch účtovej triedy 5. Konečné stavy týchto účtov sa uzavreli na účet výsledku hospodárenia. Preúčtovaním konečného zostatku účtu výsledku hospodárenia sa uzavreli účtovné knihy.

Obec vykázala vo svojej účtovnej závierke za rok 2012 takúto výšku výsledku hospodárenia:

Náklady triedy 5:	633.212,81 Eur
Výnosy triedy 6:	731.159,92 Eur
Kladný výsledok hospodárenia k 31.12.2012:	+97.947,11 Eur

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie roka 2012 **vo výške 97.947,11 Eur** bude účtovne usporiadaný v prospech účtu 428 - Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

19.1. Tvorba a použitie prostriedkov fondov obce

a/ Rezervný fond

V súlade s ust. § 15 ods.4 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov obec vytvára rezervný fond vo výške 10% z prebytku rozpočtu príslušného rozpočtového roka zisteného podľa § 16 ods.6 cit. zákona. Vede sa na bežnom bankovom účte, v účtovníctve sa vedie na samostatnom analytickom účte. O tvorbe a použití rezervného fondu rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Vzhľadom na hospodárenie obce v rozpočtovom roku 2012, obci nevyplýva povinnosť tvorby rezervného fondu.

Počiatočný stav k 1.1.2012:	20.880,12 Eur
Tvorba počas roka 2012	405,40 Eur
Použitie prostriedkov	9.000,00 Eur
Konečný stav k 31.12.2012:	12.285,52 Eur

Prostriedky rezervného fondu obec použije v súlade s ust. § 10 ods.8/ zák. č. 583/2004 Z.z., ak v priebehu rozpočtového roka vznikne potreba úhrady bežných výdavkov na odstránenie havarijného stavu majetku obce alebo na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami alebo inou mimoriadnou okolnosťou, ktoré nie sú rozpočtované a kryté príjmami bežného rozpočtu a na kapitálové výdavky .

b/ Peňažný fond – Fond rozvoja obce

Obec v súlade s ust. § 15 cit. zákona vytvára peňažné fondy. Zdrojmi peňažných fondov sú:

- prebytok rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok
- zostatky peňažných fondov z predchádzajúcich rozpočtových rokov a zostatky príjmových finančných operácií.

Vede sa na základnom bežnom účte obce, a na samostatnom analytickom účte. O použití peňažných fondov rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Počiatočný stav k 1.1.2012:	0,00 Eur
Tvorba počas r. 2012:	0,00 Eur
Použitie prostriedkov	0,00 Eur
Konečný stav PFO k 31.12.2012 :	0,00 Eur

Prostriedky peňažného fondu na rozvoj obce obec použije na kapitálové výdavky a na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami svojho rozpočtu v priebehu rozpočtového roka v súlade s §21c zák. č. 583/2004 Z.z..

c/ Sociálny fond

Obec v súlade s ust. zákona 152/1994 Zb. o sociálnom fonde v znení neskorších predpisov a ust. Kolektívnej zmluvy ZO SLOVES na rok 2012 tvorí a používa sociálny fond.

Vedie sa na samostatnom bankovom účte.

Zdrojmi sociálneho fondu sú:

- povinný prídel vo výške 1% zo základu podľa ust. § 4 ods.1 zákona o SF
- ďalší prídel vo výške 0,5% zo základu podľa ust. § 4 ods.1 zákona o SF
- ďalšie zdroje podľa ust. § 4 ods.2 zákona o SF

Počiatkový stav k 1.1.2012: 924,62 Eur

Povinný prídel za rok 2012: 732,18 Eur

Čerpanie v roku 2012: 660,00 Eur

Konečný stav k 31.12.2012: 996,80 Eur

Sociálny fond sa použije pre zamestnancov obce na závodné stravovanie, regeneráciu pracovnej sily, kultúrne, spoločenské a športové podujatia a iné.

20. Bilancia aktív a pasív

Bilancia obsahuje údaje o majetku, vlastnom imaní a záväzkoch. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Súvaha za príslušné účtovného obdobia (k 31.12.2012).

AKTÍVA	Suma v EUR	PASÍVA	Suma v Eur
NEOBEŽNÝ MAJETOK	2 431 300,46	VLASTNÉ IMANIE	911 507,27
Dlhodobý nehmotný majetok	6 759,58	Oceňovacie rozdiely	6 996,12
Dlhodobý hmotný majetok	2 127 595,88	Oceň rozdiely z kap. účastín	6 996,12
Pozemky	15 160,26	Fondy	
Stavby	1 473 790,60	Rezervný fond	
Samostatné hnutelné veci	83 679,85	Výsledok hospodárenia	904 511,15
Dopravné prostriedky	172 451,46	Nevyspor. výsl.hosp. min.rokov	806 898,66
Drobný dlhodobý hmot. majetok	37 651,81	Výsledok hosp. za úč. obdobie	97 612,49
Obstar. dlhodob. hmot. majetku	344 861,90	Závazky	38 501,37
Dlhodobý finančný majetok	296 945,00	Rezervy	7 500,00
Ostatný fin. majetok	296 945,00	Závazky zo SF	1 289,57
OBEŽNÝ MAJETOK	123 804,82	Dodávateľia	7 535,10
Odberatelia	87,60	Zúčtov. transferov rozp. obce	0
Tovar	962,95	Zamestnanci	12 222,75
Pohl'. z nedaň. príjmov obcí	78 466,83	Zúčtov. S orgánmi SP a ZP	6 562,38
Pohl'. z daň. príjmov obcí	693,17	Ostatné prím. dane	1 305,02
Pohl'. voči zamestnancom	44,24	Iné záväzky	86,55
Iné pohľadávky	8 926,21		
Pokladnica	0		
Ceniny	0		
Bankové účty	34 623,82		
Časové rozlíšenie	2 858,37	Časové rozlíšenie	1 607 955,01
Náklady budúcich období	2 858,37	Výnosy budúcich období	1 607 955,01
MAJETOK SPOLU	557 963,65	VLASTNÉ IMANIE A ZÁV.	2 557 963,65

21. Údaje o hospodárení príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce

Obec Telgárt k 31.12.2010 svoju príspevkovú organizáciu DP zrušila. Všetok majetok bol k 01.01.2011 prevedený na obec.

22. Prehľad o poskytnutých zárukách

Obec Telgárt v rozpočtovom roku 2012 neposkytla žiadne záruky.

23. Údaje o nákladoch a výnosoch z podnikateľskej činnosti obce

Obec Telgárt od októbra 2012 mala podnikateľskú činnosť na vykonávanie nákladnej cestnej dopravy na jedno nákladné motorové vozidlo na neobmedzený počet prepravných výkonov, pohrebníctvo a sklenárstvo.

Náklady	suma	Výnosy	suma
503 Spotreba PHM	1 441,57		
501 Spotreba materiálu	467,16		
Spolu	1 908,73	Spolu	

24. Hodnotenie plnenia programov obce

Programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania, monitorovania a hodnotenia, ktorého cieľom je dlhodobou dosahovať hospodárnosť, efektívnosť a výkonnosť pri využívaní verejných zdrojov. Programový rozpočet zahŕňa aj aktivity rozpočtovej organizácie. Hodnotenie programu sa uskutočňuje v porovnaní so schváleným programovým rozpočtom. Osobitne sa prehodnocuje každý program z hľadiska tvorby a rozdelenia zdrojov podľa schválených programov, plnenie jeho zámerov, cieľov a vyhodnotia sa merateľné ukazovatele cieľov a výstupov.

Rozpočtový program	Rozpočtová položka	Suma výdavkov v EUR
1 - Plánovanie, manažment a kontrola	610 – Mzdové náklady	60 804,30
	620 – Poistné	19 460,67
	630 – Tovary a služby	39 451,29
	640 – Bežné transfery	4 682,13
	640 – Bežné transfery - 111	1 705,58

	531 – Splácanie úverov 710 – Obstarávanie kapitál. aktív Spolu	58 000,00 6 759,58 190 863,55
2 - Služby občanom	610 – Mzdové náklady 620 – Poistné 630 – Tovary a služby 640 – Bežné transfery Spolu	9 064,60 4 317,00 8 336,23 21 717,83
3 - Bezpečnosť	610 – Mzdové náklady 620 – Poistné 630 – Tovary a služby 710-Obstarávanie kapitál.aktív Spolu	160,00 0 10 055,69 31 254,12 41 469,81
4 – Odpadové hospodárstvo	610 – Mzdové náklady 620 – Poistné 630 – Tovary a služby 710- Obstarávanie kapitál. aktív Spolu	8 282,15 2 906,00 34 818,46 12 804,43 58 811,04
5 - Komunikácie	610 – Mzdové náklady 620 – Poistné 630 – Tovary a služby 710 – Obstarávanie kapitál. aktív Spolu	0 0 2 355,00 2 355,00
6 - Vzdelávanie	610 – Mzdové náklady 620 – Poistné 630 – Tovary a služby 640 – Bežné transfery 710 – Obstarávanie kapitál. aktív Spolu obec Spolu RO Spolu celkom	23 112,06 7 952,19 12 155,31 633,45 29 576,22 73 429,23 471 256,29 544 685,52
7 - Šport	610 – Mzdové náklady 620 – Poistné 630 – Tovary a služby 640 – Bežné transfery Spolu	0 0 0 2 098,87 2 098,87
8 - Kultúra	610 – Mzdové náklady 620 – Poistné 630 – Tovary a služby 640 – Bežné transfery Spolu	14 287,56 6 000,00 20 287,56
9 - Prostredie pre život	610 – Mzdové náklady 620 – Poistné 630 – Tovary a služby 710 – Obstarávanie kapitál. aktív Spolu	25 669,96 8 848,17 14 820,23 161 217,56 210 555,92
10 – Sociálne služby	610 – Mzdové náklady 620 – Poistné 630 – Tovary a služby 640 – Bežné transfery Spolu	59 612,05 19 589,38 11 169,13 31 701,31 122 071,87
	Spolu za obec	743 660,68
	Spolu za RO	471 256,29
	Celkom s RO	1 214 916,97

25. Konsolidovaná účtovná zvierka Údaje o konsolidovanom celku

25.1. Konsolidovaný celok

Konsolidujúca účtovná jednotka – materská ÚJ

Názov: **Obec Telgárt**
Štatutárny orgán: Mgr. Mária Knižková - starostka obce
Sídlo: 976 73 Telgárt č. 70
IČO: 00 313 874
DIČ: 202 117 0019
Dátum vzniku ÚJ: r. 1990 na základe z. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p.

Konsolidovaná účtovná jednotka – dcérska ÚJ so 100% podielom

Názov: **Základná škola Telgárt**
Právna forma: Rozpočtová organizácia obce s právnou subjektivitou
Štatutárny orgán: Mgr. Marta Klajbanová - riaditeľka školy
Sídlo: 976 73 Telgárt 68
IČO: 37 828 380
DIČ: 2021626222

Priemerný počet zamestnancov počas účtovného obdobia konsolidovaného celku verejnej správy ku dňu, ku ktorému sa zostavuje konsolidovaná účtovná zvierka účtovnej jednotky verejnej správy: 25 (z toho počet vedúcich zamestnancov 2)

Deň, ku ktorému bola zostavená individuálna účtovná zvierka účtovných jednotiek konsolidovaného celku Individuálna účtovná zvierka konsolidovanej účtovnej jednotky ZŠ Telgárt bola zostavená dňa 31.1.2013.

Individuálna účtovná zvierka konsolidujúcej účtovnej jednotky Obce Telgárt bola zostavená dňa 29.1.2013.

25.2. Informácie o metódach a postupoch konsolidácie

Metódy oceňovania použité pri ocenení jednotlivých položiek konsolidovanej účtovnej zvierky ÚJ verejnej správy

- a) Dlhodobý nehmotný a dlhodobý hmotný majetok nakupovaný sa oceňuje obstarávacou cenou (zahŕňa cenu, za ktorú sa majetok obstaral a náklady súvisiace s jeho obstaraním).
Dlhodobý majetok vytvorený vlastnou činnosťou sa oceňuje vlastnými nákladmi (obsahujú priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť).
Dlhodobý majetok získaný darovaním alebo delimitáciou sa oceňuje reprodukčnou obstarávacou cenou.
Dlhodobý majetok nadobudnutý bezodplatným prevodom pri splynutí, zlúčení, rozdelení alebo pri prevode správy sa oceňuje cenou, v ktorej sa doteraz viedol v účtovníctve. Ak cenu nie je možné zistiť, oceňuje sa reprodukčnou obstarávacou cenou.
- b) Dlhodobý finančný majetok sa oceňuje obstarávacou cenou.
- c) Nakupované zásoby sa oceňujú obstarávacou cenou (zahŕňa cenu, za ktorú sa zásoby obstarali a náklady súvisiace s ich obstaraním).

- Zásoby získané darovaním alebo delimitáciou sa oceňujú reprodukčnou obstarávacou cenou (napr. určenou v darovacej zmluve alebo určenou komisiou pre oceňovanie).
- d) Pohľadávky pri ich vzniku sa oceňujú ich menovitou hodnotou (uplatňuje sa zásada opatrnosti - prechodné zníženie hodnoty pohľadávok sa vyjadruje vytvorením opravnej položky).
  - e) Peňažné prostriedky a ceniny sa oceňujú ich menovitou hodnotou.
  - f) Pri účtovaní nákladov a príjmov budúcich období sa uplatňuje zásada časového rozlíšenia. Vykazujú sa vo výške, ktorá je potrebná na dodržanie zásady vecnej a časovej súvislosti s účtovným obdobím.
  - g) Závazky pri ich vzniku sa oceňujú menovitou hodnotou. Ak sa pri inventarizácii zistí, že suma záväzkov je iná ako ich výška v účtovníctve, uvedú sa záväzky v účtovníctve a v účtovnej závierke v tomto zistenom ocenení.
  - h) Rezervy sa tvoria na základe zásady opatrnosti na krytie známych rizík alebo strát. Oceňujú sa v očakávanej výške záväzku.
  - i) Pri účtovaní výdavkov a výnosov budúcich období sa uplatňuje zásada časového rozlíšenia. Vykazujú sa vo výške, ktorá je potrebná na dodržanie zásady vecnej a časovej súvislosti s účtovným obdobím.
  - j) Majetok obstaraný z transferov sa oceňuje obstarávacou cenou.
  - k) Majetok obstaraný formou finančného a operatívneho leasingu sa oceňuje obstarávacou cenou.
  - l) Majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene sa prepočítavajú na slovenskú menu kurzom vyhláseným Národnou bankou Slovenska platným ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu, ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, a k inému dňu, ak to ustanovuje osobitný predpis. V účtovnej závierke sú vykázané s prepočtom podľa kurzu platného ku dňu, ku ktorému sa zostavuje. Kurzové straty účtujú do nákladov a kurzové zisky do výnosov.
  - m) Účtovná jednotka nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty. V prípadoch, keď dodávateľia sú platiteľmi DPH, fakturovaná DPH je súčasťou ocenenia dlhodobého majetku, zásob, nákladov.

25.3. Postup zahrňovania ÚJ do konsolidovaného celku

Obec Telgárt pri zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky za rok 2012 postupovala v súlade s § 22a zák. č. 431/2001 Z. z. o účtovníctve v z.n.p. a podľa Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/27526/2008-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky vo verejnej správe v znení Opatrenia MF SR č. MF/22110/2009-31.

Pred zostavením individuálnych účtovných závierok účtovných jednotiek v konsolidovanom celku obce bolo vykonané odsúhlasenie koncoročných zostatkov a vzájomných vzťahov medzi týmito účtovnými jednotkami, ktoré vznikli zo vzájomných transakcií medzi subjektmi konsolidovaného celku.

Obec Telgárt pri samotnom zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky za rok 2012 vychádzala zo svojej individuálnej účtovnej závierky zostavenej k 31.12.2012, ďalej z individuálnej účtovnej závierky konsolidovanej účtovnej jednotky k 31.12.2012 ZŠ Telgárt a zo štruktúry údajov, ktoré jej zo svojej individuálnej účtovnej závierky poskytla konsolidovaná účtovná jednotka v súlade s Metodickým pokynom MF SR.

V súlade s cit. metodickým pokynom MF SR pre subjekty územnej samosprávy za rok 2012 predstavujú súhrnný celok rozpočtové a príspevkové organizácie v

zriaďovateľskej pôsobnosti obce, obec, obchodné spoločnosti obce zahrnuté do konsolidácie.

25.4. Metódy a postupy konsolidácie

Konsolidujúca účtovná jednotka použila **metódu úplnej konsolidácie**, nakoľko obec je zriaďovateľom rozpočtovej organizácie má 100% podiel na jej ovládaní. Pri tejto metóde obec prebrala majetok a záväzky, náklady a výnosy dcérskych účtovných jednotiek v plnej výške.

Obec postupovala podľa zásady ekonomickej jednotky, podľa ktorej sa konsolidovaná účtovná závierka zostavuje tak, ako keby účtovné jednotky do nej zahrňované boli jednou ekonomickou jednotkou.

25.5. Postup pri zostavení konsolidovanej účtovnej závierky

1. prispôsobenie dcérskych individuálnych účtovných závierok prostredníctvom konsolidačného balíka
2. vykonanie upravujúcich účtovných operácií, bez ktorých by nebolo možné vykonať elimináciu vzájomných vzťahov
3. vytvorenie súčtových výkazov, a to súčtovej (agregovanej) súvahy a súčtového (agregovaného) výkazu zisku a strát
4. samotná konsolidácia, resp. eliminácia vzájomných vzťahov materskej účtovnej jednotky a dcérskych účtovných jednotiek

Výsledkom konsolidačných úprav je zostavenie konsolidovanej súvahy a konsolidovaného výkazu ziskov a strát.

Konsolidačný balík bol vyhotovený základnou školou, ktorá prispôbila svoju účtovnú závierku čo do štruktúry, obsahu, rozsahu, ocenenia predpisom platným pre konsolidovanú účtovnú závierku. V konsolidačnom balíku boli definované individuálne súvahy, výkazy ziskov a strát a jasne vymedzené vzájomné pohľadávky, záväzky, náklady a výnosy.

Z takto prispôbených individuálnych účtovných závierok na spoločný základ mohla obec spočítať jednoduchým matematickým sčítaním všetky súvahy a výkazy ziskov a strát výsledkom čoho bola súčtová súvaha a súčtový výkaz ziskov a strát. V týchto súčtových výkazoch boli obsiahnuté aj položky ako výsledky vzájomných transakcií.

Následne mohlo dôjsť ku konsolidácii, resp. eliminácií vzájomných vzťahov.

V súvislosti s konsolidáciou bolo potrebné vylúčiť vzájomné transakcie medzi obcou a jej dcérskou účtovnou jednotkou.

25.6. Vzťahy Obec Telgárt a Základná škola Telgárt:

- eliminácia kapitálu (neboli potrebné vzájomné eliminácie)
- eliminácia pohľadávok a záväzkov (neboli potrebné vzájomné eliminácie)
- eliminácia medzivýsledku (neboli potrebné vzájomné eliminácie)
- eliminácia nákladov a výnosov

- škola evidovala na účtoch 551 – Odpisy DNM a DHM vo výške 996,63,- € a výnos na účte 692 – Výnosy z kapitálových transferov vo výške 996,64 €

- obec účtovala na účte 584 – Náklady na transfery z rozpočtu obce do RO vo výške 50 608,63 €, a škola evidovala výnos na účte 691 – Výnosy z BT vo výške 50 608,63 €

26. Členstvo obce v samosprávnych združeniach

- člen Združenia pre rozvoj Mikroregiónu Horehron
- člen Partnerstva sociálnej inklúzie okresu Brezno
- člen Asociácie horských sídiel
- člen Partnerstva pre rozvoj mikroregiónu Horehron

V Telgárte 30.6.2013

Vypracovala: A. Černáková – ekonómka OcÚ